

2026-01-22
S2024/01309
S2025/00313

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utbetala medel för nationellt införande av NAT-tester

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut medel för nationellt införande av så kallade NAT-tester (Nucleid Acid Testing).

Socialstyrelsen ska betala ut högst 256 000 000 kronor till regioner för arbetet med att införa NAT för smittscreening av blodgivare. Medlen betalas ut engångsvis efter ansökan till Socialstyrelsen enligt närmare anvisningar från Socialstyrelsen. Medlen ska användas under 2026 för arbetet med att införa NAT för smittscreening av blodgivare. Medel som inte har använts eller inte använts för avsett ändamål ska återbetalas till Socialstyrelsen. Socialstyrelsen får i övrigt ange de villkor som ska förenas med statsbidraget inom ramen för ändamålet. Resultatet av arbetet ska redovisas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2027.

Socialstyrelsen ska betala ut 2 500 000 kronor till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för samordning och stöd till regionerna i införandet. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Socialstyrelsen enligt närmare anvisningar från Socialstyrelsen. Medlen ska användas under 2026 för samordning och stöd till regionerna under införandet av NAT-tester. Det innebär exempelvis samordning och stöd kopplat till regiongemensam upphandling av utrustning och reagens och till arbete med att anpassa IT-system för NAT-tester inom och mellan regioner. SKR ska även möjliggöra för regionerna att samverka och utbyta lärdomar av införandet. Resultatet av arbetet ska redovisas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2027.

Socialstyrelsen ska senast den 11 juni 2027 lämna en slutrapport av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Ärendet

Av regleringsbrevet för budgetåret 2026 avseende utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård, anslagsposten 9 Nationellt införande av NAT-tester framgår att Socialstyrelsen under 2026 får använda 260 000 000 kronor för införandet av NAT-tester, varav 1 500 000 miljoner kronor för eget arbete.

Tillgången på blod är av stor betydelse för hälso- och sjukvården, särskilt vid händelser med många svårt skadade. Införandet av NAT-tester möjliggör individbaserad riskbedömning av blodgivare. Genom individbaserad riskbedömning av blodgivare kan personer som i dag inte ges möjlighet att lämna blod bli accepterade som blodgivare. Införande av NAT-tester i Sverige underlättar också samarbetet kring blodförsörjning mellan medlemsstaterna i EU och allierade inom Nato. Utbytet försvåras avsevärt om Sverige inte har blod som genomgått samma typ av smittscreening och därmed inte anses hålla samma höga säkerhet som i övriga länder.

Regeringen föreslog i Budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1) att NAT-tester för screening av blodgivare införs nationellt. Från och med 2026 tillförs 160 miljoner kronor årligen för detta ändamål.

Regeringen gav den 27 juni 2024 Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut medel för arbete med säkrare screening av blodgivare genom att påbörja förberedelser för ett stegvist införande av NAT-tester i Sverige (S2024/01309). Inom ramen för uppdraget skulle Socialstyrelsen betala ut 20 000 000 kronor till Region Skåne för att påbörja arbetet med att implementera NAT för smittscreening av blodgivare. Socialstyrelsen fick även i uppdrag att betala ut 6 000 000 kronor till SKR för samordning och stöd i förberedelsearbetet och för regionernas arbete med att förbereda för ett stegvist införande av NAT-tester.

Regeringen gav den 20 februari 2025 Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut medel för arbete med säkrare screening av blodgivare genom fortsatta förberedelser för ett stegvist införande av NAT som kompletterande smittscreening av samtliga blodgivare i Sverige (S2025/00313). Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen betala ut 31 000 000 kronor till Region

Skåne för det fortsatta arbetet med att implementera NAT för smittscreening av blodgivare. Socialstyrelsen fick även i uppdrag att betala ut 5 000 000 kronor till SKR för samordning och stöd till regionerna i förberedelsearbetet.

Regeringen ändrade den 26 juni 2025 uppdraget till Socialstyrelsen att betala ut medel för fortsatta förberedelser för ett stegvist införande av NAT-tester i Sverige (S2025/00313). Socialstyrelsen fick i uppdrag att också betala ut 12 000 000 kronor till Region Jämtland/Härjedalen och 9 500 000 kronor till Region Kronoberg för att påbörja arbetet med att implementera NAT för smittscreening av blodgivare.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Caroline Nilsson

Kopia till

Regionerna
Sveriges Kommuner och Regioner